

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-307/13-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Křižany-Žibřidice, okres Liberec, příspěvková organizace
Sídlo:	Žibřidice 271, 463 53 Křižany
IČO:	70 695 083
Identifikátor:	600 079 821
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Naděždou Urbanovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Křižany
Místo inspekční činnosti:	Žibřidice 271, Křižany
Termín inspekční činnosti:	2. – 6. květen 2013

Předmět inspekční činnosti

- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon).
- Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základního vzdělávání a školního vzdělávacího programu školní družiny a jejich soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.
- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu základního vzdělávání podle § 5 odst. 1 školského zákona.
- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu školní družiny podle § 5 odst. 2 školského zákona.
- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou na podporu čtenářské gramotnosti žáků.

Aktuální stav školy

Základní škola Křižany-Žibřidice, Liberec (dále „škola“) vykonává činnost úplné základní školy, školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny. V roce 2011 škola oslavila 100 leté výročí. Je umístěna v klidném prostředí obce. Školu navštěvují žáci z Křižan, Žibřidic a z okolních obcí. Pro možnost dopravní dostupnosti škola upravuje čas vyučování. Škola disponuje dvěma budovami propojenými krčkem, z nichž jedna je po dokončené rekonstrukci a je v ní umístěna tělocvična školy a k ní přiléhající učebny, takže celkový počet učeben je úměrný počtu tříd pro výuku všech ročníků. Vhodné podmínky pro výuku tělesné výchovy zajišťuje nově zbudované multifunkční obecní hřiště, možnost využití obecního fotbalového hřiště a prozatím v menší míře využívaná školní tělocvična, která procházela rekonstrukcí. Příjemné okolí školy vytváří dostatečné možnosti pohybu v přírodě.

Počet žáků v posledních šesti letech má kolísavý charakter pohybující se kolem 43 %. Stejně je i aktuálně naplněna kapacita 125 žáků. Vzhledem k malému počtu žáků škola spojuje ročníky na prvním stupni do dvou tříd spojením 1. až 3. ročníku a 4. a 5. ročníku. Na druhém stupni jsou spojovány třídy na většinu předmětů.

Výuku zajišťuje sedm odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků včetně ředitelky a vychovatelky ŠD. V letošním školním roce škola eviduje 15 žáků se speciálně vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a se čtyřmi z nich pracuje dle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“).

Vzdělávací nabídka vychází ze Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP“). ŠD pracuje podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále „ŠVP ŠD“). Základní vzdělávání je doplňováno školními i mimoškolními aktivitami a nabídkou zájmových kroužků. Druhým cizím jazykem je němčina vyučovaná současně pouze v 9. ročníku.

Od poslední inspekce v roce 2006 proběhla ve škole výměna oken a dveří, přechodem z topení na pevné palivo došlo k renovaci osazením celé školy topnými tělesy a zároveň se zateplením budov došlo k výrazné úspoře energie. Během zateplování budovy druhého stupně se zjistil problém přítomného azbestu, čímž se oprava prodloužila na téměř dva roky a byla ukončena v nedávné době. Všichni žáci po tuto dobu byli soustředěni do budovy prvního stupně, kam se díky malému počtu a organizaci výuky žáků bez větších problémů vešli. V rámci renovace druhého stupně byly položeny nové podlahy a na prvním stupni vyměněna nevyhovující světla ve třídách. Vybudována byla venkovní učebna. Byl zaveden internet, za který díky satelitu na své budově škola neplatí. Zapojení do programu EU peníze školám pomohlo zařízení počítačové učebny s 12 novými počítači.

Škola se značně zabývá environmentální výchovou (dále „EVVO“). Je zapojena do celorepublikové sítě škol M.R.K.E.V., do projektů Zdravé zuby, Den pro ekologii, Noc s pohádkou a jiné.

Informace o škole lze najít na webových stránkách školy www.zskrizany.cz.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

O své vzdělávací nabídce škola informuje na webových stránkách, příspěvků do místního tisku, prostřednictvím Dne otevřených dveří a školního časopisu, pořádáním akcí pro veřejnost i kulturními představeními při obecních akcích.

ŠVP ŠD splňuje zákonné požadavky. ŠVP vykazuje nedostatky v charakteristice, učebním plánu a osnovách. Škola vzdělávací program upraví k souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále „RVP“) nejpozději k začátku nového školního roku společně se změnami platnými od příštího školního roku. Disponibilní hodiny jsou věnovány

k posílení výuky povinných a k nabídce volitelných předmětů. Vzdělávání doplňuje například plavecký výcvik, exkurze do větších měst a návštěva divadel. Žáci mají výběr i zájmové činnosti, například hru na flétnu nebo včelařský kroužek.

Systém málotřídni výuky na prvním stupni byl dodržován. Vyučující učivo vhodně diferencovaly, vedly žáky k ohleduplnosti k druhému, samostatnosti a řízení své práce. Matematiku a český jazyk ve druhé třídě ředitelka školy vyučovala samostatně, což se jeví nevhodné vzhledem k malému počtu žáků a velkému množství „nadúvazkových“ hodin, i když většinu z nich ředitelka a učitelky vyučují bez nároku na mzdové prostředky.

Na druhém stupni jsou třídy vykazovány samostatně, avšak převážně byly ročníky spojeny bez ohledu na rozčlenění učiva v ŠVP. Spojování tříd na druhém stupni neodporuje vzhledem k malému počtu žáků bezpečnostním podmínkám, avšak fakt, že je takto organizován větší podíl výuky, je možné považovat za obcházení § 5 odst. 2 vyhlášky 48/2005 Sb. Rizikem je rozhodně výuka totožného učiva u spojených ročníků, a tím nedodržení diferenciací a náročnosti dle věku žáků stanovených školním vzdělávacím programem. V závislosti na volených výukových formách je rizikem nezvládnutí návaznosti učiva vedoucích k plnění požadovaných výstupů a nerespektování didaktické a metodické náročnosti předmětů. Dochází tak k porušování § 5 odst. 4 vyhlášky 48/2005 Sb. a § 7 odst. 2 školského zákona.

Ve vyučovacích hodinách byla viditelná podpora individuálního vývoje žáků a respekt k odlišné pracovní náplni žáků pracujících dle IVP. Výuka probíhala převážně frontálním způsobem s využitím metody rozhovoru a formy samostatné práce žáků pro plnění zadaného úkolu k probíranému učivu. Většinou převažovala osobnost učitele, přesné řízení průběhu hodiny, žáci odpovídali na položené otázky. Často chyběl prostor pro větší samostatnost, možnost plánování své práce a pro spontánní a tvůrčí aktivitu žáků, v anglickém jazyce pro samostatnou komunikaci v cizím jazyce. Žáci předvedli znalost obsluhy počítače i dovednosti v práci při hodině informatiky, v jiných hodinách nebyla tato technika využita. V prvouce ve druhé třídě vyučující velmi dobrou organizací práce využila praktické názornosti a vhodné aktivizující formy rozvíjející dovednosti žáků propojováním s jinými předměty. Výuka v předmětech jazykového vzdělávání obsahovala prvky pozitivního hodnocení a vhodného využívání výchovných momentů. Všeobecně žáci přirozeně komunikovali a vyjadřovali své názory, příležitost k sebehodnocení jim nebyla poskytnuta. Vzdělávání na prvním stupni vede k naplňování očekávaných výstupů. Znalosti žáků jsou na standardní úrovni.

Finanční gramotnost je podporována v matematice již na prvním stupni. Podpora čtenářské gramotnosti je zachycena ve strategickém dokumentu ředitelky. K tomu přispívá i žákovská knihovna s doplňovanými knihami a cílená snaha rozšiřovat počet pravidelných čtenářů mezi žáky. Pozitivní je bohatá činnost v oblasti EVVO, žáci jsou vedeni k ekologickému povědomí formou projektů, besed a ekologických exkurzí. Škola se věnuje i sběru tříděného odpadu a péči o zvířátka. Pořádá sportovní turnaje, den dětí a tradiční školní kulturní akademie před vánoce a na konci školního roku. Rozvoj dovedností je podporován také projektovým dnem zaměřeným na literární, výtvarné, hudební a taneční soutěže. Zajímavý je každoročně pořádaný branný den ve spolupráci s různými složkami obranného systému.

Škola sleduje výsledky vzdělávání, zapojila se do celostátního testování 5. a 9. tříd. Žáci se aktivně zapojují do mnoha soutěží. Matematické dovednosti si ověřují v Klokane a Pythagoriádě, kde se žákům zdařil postup do okresního kola. Škola obsadila druhé místo v kraji ve sběru drobných elektrospotřebičů ve spolupráci s veřejností a druhé místo v soutěži Den pro ekologii.

Důležitou součástí života školy je spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem v péči o žáky se SVP. Podporující je kooperace s řadou ekologických středisek. V rámci prevence kouření, drog a dalších sociálně nežádoucích jevů

škola využívá organizace tohoto zaměření formou besed i návštěv těchto zařízení. Nezbytná je podpora zřizovatele, který má velký finanční podíl na existenci školy. Spolupráce se školskou radou není plně v souladu s ustanovením § 168 odst. 1 písm. b), c), d) a odst. 3 školského zákona. Aktuální školní řád, pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků, ani výroční zprávy za poslední dva školní roky nebyly předloženy ředitelkou školské radě ke schválení, tedy zákonná povinnost ředitelky umožnit přístup k těmto dokumentům podle § 168 odst. 2 školského zákona nebyla splněna. Spolupráce se zákonnými zástupci má standardní charakter, pro rodiče s dětmi škola navíc pořádá vánoční a velikonoční dílny. Spolupráce s Českým svazem včelařů je realizována prostřednictvím nabídky práce ve včelařském kroužku.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola není bezbariérová, předpisy v přijímání žáků dodržuje. Správně identifikuje žáky se SVP a dále s nimi s náležitou péčí pracuje. Integrovaní žáci s mentálním postižením pracují podle IVP, který v potřebné míře vychází z přílohy z přílohy RVP pro žáky s LMP. Učitelky vytvářejí vstřícné a podnětné prostředí pro výuku. Minimální prevence se soustředí na zdravý vývoj žáků, včasné podchycení případných projevů rizikového chování a aktivní spolupráci se zákonnými zástupci. Trvalou součástí je mimoškolní činnost a nabídka zájmové činnosti, k dispozici je schránka důvěry a snaha zapojit rodiče i do volnočasových aktivit žáků. Cílem řady školních aktivit, jako je například seznamovací pobyt, je podpora spolupráce a posílení vzájemného respektu žáků.

Škola splňuje požadavky na odborně kvalifikovanou úroveň vzdělávání. Pouze část hodin informatiky a výchov vyučuje vychovatelka družiny a i když není pro tuto činnost kvalifikovaná, její výuka nepostrádá odbornost. Kvalitní práci odvádí výchovná poradkyně, metodik prevence a metodik EVVO. Podporující je i kariérové poradenství. Pravomoci jsou účelně delegovány. Kontrolní a hospitační činnost je prováděna. Další vzdělávání pedagogů je podporováno, přednost má vzdělávání celého pedagogického sboru, studium k získání kvalifikace a specializační studium. Parametrem je výběr vzdělávání podle potřeb a rozpočtu školy.

Vedení školy je směřováno k udržení podmínek pro zachování školy za nepříznivého stavu počtu žáků. Vzhledem k velké finanční podpoře od zřizovatele i v oblasti mzdových prostředků se škola snaží maximálně šetřit finanční prostředky. Vzhledem k tomu soustředí třídy převážně v jedné budově. Na prvním stupni vyučuje málotřídním způsobem a spojuje žáky pěti ročníků do dvou tříd. Na druhém stupni díky velmi málo početným třídám volí z velké části formu výuky spojováním dvou, tří i čtyř tříd a propojení i s prvním stupněm.

Vzhledem k nutné rekonstrukci druhé budovy škola musela spojovat třídy i z důvodu nedostatku prostoru. Od září příštího školního roku se zlepší podmínky pro samostatnou výuku tříd druhého stupně, problémem však zůstává finanční nákladnost na energie pro udržování větších prostora a výše mzdových prostředků, které by umožnily vyučovat tyto ročníky v samostatných třídách, jak ukládá zákon.

Základní materiální vybavení je standardní s ohledem na finanční prostředky školy s málo naplněnou kapacitou. Disponuje devíti kmenovými učebnami, z nichž čtyři jsou umístěny v druhé současně zrekonstruované budově. Přínosem je program EU, který pomohl k vybavení školy počítači.

Své priority si škola stanovuje podle rozpočtových možností vycházejících z finančních prostředků ze státního rozpočtu, prostředků přidělených zřizovatelem a z doplňkové činnosti. Žáci se podílejí na sběru druhotných surovin. Nedostatek finančních prostředků na mzdy učitelů dorovnávat zřizovatel, který povolil výjimku z počtu žáků stanoveného zákonem

a škola řeší výukou části hodin nad stanovený počet hodin přímé vyučovací povinnosti bez nároků na finanční ohodnocení.

Závěry

Škola má pro činnost, kterou realizuje v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení vytvořeny potřebné předpoklady prostorové a personální. ŠVP není v souladu s RVP, ČŠI uložila škole lhůtu pro odstranění nedostatků.

Bezpečností pohybu žáků a prevencí sociálně patologických jevů se škola aktivně zabývá. Vzdělávací potřeby jednotlivce jsou plně respektovány a poradenská péče je na dobré úrovni. Pozitivem je integrace žáků, které je nutno vyučovat s dodržením zásad výuky žáků s LMP. Častá individuální práce učitele s těmito žáky při vyučovací hodině však neumožňuje vždy volbu vhodných didaktických postupů a metod výuky nutných pro výuku žáků druhého stupně při spojených třídách.

Trvale malý počet žáků brání efektivnímu naplnění tříd druhého stupně, kde není podle zákona možnost vyučovat málotřídním způsobem. Vzhledem k tomu, že dotace na počet žáků nepokrývá dostatečně mzdové prostředky, volí škola způsob výuky spojování tříd druhého stupně a na část výuky i s prvním stupněm. Rizikem je totožné vzdělávání různých ročníků druhého stupně, kdy vyučující nediferencují učivo podle nastaveného Školního vzdělávacího programu. Tím dochází k porušení školského zákona.

Finanční předpoklady vzhledem k malému počtu žáků nejsou standardní, a i když zřizovatel dorovnává potřebné náklady, přesto škola musí hledat úspory a volí tedy úsporu energiemi a šetřením mzdových prostředků neproplácením větší části “nadúvazkových” hodin. Vzhledem k tomu není příliš efektivní výuka pouze jednoho ročníku na prvním stupni.

Rezervy jsou i v materiálním vybavení. Zapojení do projektu v rámci EU přineslo zlepšení vybavení počítači, čímž jsou zajištěny podmínky pro výuku ICT a celostátní testování. Partnerství školy jsou prospěšná a podporující, rizikem je neplnění spolupráce se školskou radou podle zákonných požadavků.

Ve vzdělávání na prvním stupni převažuje vhodné diferencování učiva dle ročníků a směřuje k naplňování ŠVP. Na druhém stupni je volena ve větší míře frontální výuka spojených tříd. Podpora dovedností, aktivní spoluúčast žáků a prvky činnostního učení se objevily v menší míře. Znalosti žáků vykazovaly průměrnou úroveň. K rozvoji klíčových kompetencí vedou pestré školní a mimoškolní aktivity zaměřené na kulturu, sport, přírodovědnou gramotnost, ekologii i práci s kolektivem třídy.

Škola má velmi vhodné podmínky pro výuku žáků prvního stupně, dodržení zákonných ustanovení pro výuku samostatných tříd na druhém stupni je pro velmi nízký počet žáků pro školu neekonomické a zároveň vyžaduje velký nárůst mzdových prostředků.

Zjištěné nedostatky:

- a) ŠVP není v souladu s RVP podle § 5 odst. 1 školského zákona v oblasti charakteristiky (výchovné a vzdělávací strategie), učebního plánu (nedodržení povinné dotace hodin v oblasti Člověk a společnost, tím využití disponibilních hodin přesahuje počet 24) a v osnovách – termín odstranění – 30. 8. 2013
- b) Vzdělávání žáků druhého stupně není vždy uskutečňováno podle vydaného školního vzdělávacího programu v souladu s § 7 odst. 2 školského zákona a § 5 odst. 3 vyhlášky 48/2005 Sb. - termín odstranění - ihned

c) Školské radě nebyl umožněn přístup k dokumentaci školy podle § 168 odst. 2, tedy školní řád s účinností od 1. 9. 2010 s dodatkem č. 1 s účinností od 3. 9. 2012, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s účinností od 3. 9. 2012, výroční zprávy za poslední dva školní roky nebyly schváleny školskou radou podle § 168 odst. 1 písm. b), c), d), (výroční zpráva 2011/2012 byla přečtena a podepsána předsedkyní školské rady, neprošla školskou radou) - termín odstranění - v nejbližším možném termínu jednání školské rady

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30. 8. 2013 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec I, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.l@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Změna zřizovací listiny ze dne 12. 12. 2005 s účinností od 1. 6. 2006
2. Příloha č. 3 ke Zřizovací listině ze dne 20. 10. 2011 s platností od 1. 1. 2010
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. 5 008/2007-21 ze dne 12. 4. 2007 s účinností od 1. 9. 2007
4. Jmenování ředitelky ze dne 17. 7. 2012 s účinností od 1. 8. 2012 na období 6 let
5. Povolení výjimky Obcí Křižany z počtu žáků ze dne 13. 9. 2012
6. Zápisy z jednání pedagogické rady za poslední tři roky
7. Školní řád ze dne 30. 8. 2010 s účinností od 1. 9. 2010 s dodatkem č. 1 ze dne 31. 8. 2012 s účinností od 3. 9. 2012
8. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s přílohou pravidel hodnocení prospěchu a chování žáků ze dne 30. 8. 2012 s účinností od 3. 9. 2012
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2008/2009 ze dne 30. 9. 2009, 2010/2011 ze dne 30. 9. 2011 a 2011/2012 ze dne 30. 9. 2012
10. Kniha úrazů vedená od 27. 4. 2001
11. Minimální preventivní program školní rok 2012/2013 ze dne 15. 9. 2012
12. Provozní řád s účinností od 1. 9. 2009 ze dne 1. 9. 2009
13. Zápisy z jednání školské rady od 11. 11. 2009
14. Plán výchovného poradenství na školní rok 2012/2013
15. Školní program ekologické výchovy, nedatováno
16. Individuální vzdělávací plány – 4 žáků
17. Plán a dlouhodobý plán DVPP pro školní rok 2012/2013 ze dne 31. 8. 2012
18. ŠVP s platností od 1. 9. 2007
19. ŠVP ŠD s platností od 31. 8. 2010
20. Rozvrh hodin na školní rok 2012/2013
21. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků
22. Žákovské knížky - vzorek
23. Třídní knihy pro školní rok 2012/2013
24. Třídní výkazy a katalogové listy žáků
25. Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2012
26. Hlavní účetní kniha účetnictví rok 2012
27. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 k 30. 9. 2012
28. Výkaz o základní škole M3 k 30. 9. 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec I, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.l@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Libereckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Liberci dne 17. 6. 2013

(razítko)

Mgr. Blanka Hornová, školní inspektorka

Hornová v. r.

PaedDr. Dana Rozkovicová, školní inspektorka

Rozkovicová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Žibřidicích dne 20. 6. 2013

(razítko)

Mgr. Naděžda Urbanová, ředitelka školy

Urbanová v. r.